

Nr 113.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till medicinalstyrelsen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under punkten 41, respektive punkten 42 av femte huvudtiteln, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna det ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen till 343,900 kronor samt att till medicinalstyrelsens verksamhet måtte beräknas ett extra anslag av 21,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1928 dagtecknad proposition, nr 122, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar i medicinalstyrelsen skall från och med den 1 juli 1928 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
3 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Ann. 1. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Ann. 2. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenämnd befattning i lönegraden B 11.

Ann. 3. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

dels besluta, att å övergångsstat för medicinalstyrelsen skola från och med den 1 juli 1928 vara upptagna följande befattningar, nämligen:

	Lönegrad.
1 byråveterinär	B 26
1 ombudsman	B 24
1 notarie	B 21

dels godkänna de av departementschefen i åberopade statsrådsprotokollet förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat och till övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 366,000 kronor, med 21,600 kronor till 344,400 kronor;

dels ock till medicinalstyrelsens verksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 21,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget är grundat på ett av 1926 års besparingssakkunniga med skrivelse den 26 november 1927 avgivet betänkande angående besparingar och förenklingar inom medicinalstyrelsen m. m. samt däröver av medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen avgivna utlåtanden.

Det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen är i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppfört med 366,000 kronor, och det extra anslaget till medicinalstyrelsens verksamhet är i samma stat upptaget till 23,000 kronor.

Medicinalstyrelsens nuvarande organisation härrör i huvudsak från år 1914. Enligt instruktionen av den 17 december 1914 (nr 497) har styrelsen till åliggande att, i enlighet med instruktionen och i övrigt gällande föreskrifter samt i den mån bestämmelserna angående hälso- och sjukvården vid armén och marinen ej annat föranleda, utöva högsta tillsynen över den allmänna hälso- och sjukvården i riket samt handlägga ärenden, som röra rikets medicinal- och veterinärväsende. I detta hänseende har styrelsen bland annat att efter förekommande omständigheter själv vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder, som styrelsen finner påkallade. Styrelsen har vidare, bland annat, att tillhandagå domstolar och andra behöriga myndigheter med av dem begärda rättsmedicinska utlåtanden samt offentliga och kommunala myndigheter med de upplysningar och det biträde, som av dem äskas och som ligga inom området för styrelsens verksamhet, ävensom i övrigt, i den mån så lämpligen kan ske, lämna de meddelanden i därunder

fallande spörsmål, som myndigheter eller institutioner i in- eller utlandet begära.

Närmare bestämmelser om styrelsens verksamhet innehållas dels i nämnda instruktion, vilken upprepade gånger ändrats (se svensk författningssamling 1915: 555; 1916: 562, 563; 1918: 870, 889; 1919: 788; 1921: 468, 770; 1925: 232 samt 1926: 294 och 500), dels ock i en av styrelsen utfärdad arbetsordning.

Enligt instruktionen utgöres medicinalstyrelsen av en generaldirektör och chef samt såsom ledamöter sex byråchefer. Byråcheferna förestå var sin byrå, nämligen *medicinalbyrån*, *hospitalsbyrån*, *hälsovårdsbyrån*, *allmänna byrån*, *veterinärbyrån* och *kameralbyrån*. Med undantag av chefen för kameralbyrån benämnas byråcheferna medicinalråd. Generaldirektören och cheferna för de fyra först nämnda byråerna, de s. k. läkarbyråerna, skola vara legitimerade läkare.

Vid sidan av de i instruktionen omnämnda ordinarie byråerna finnes å extra stat inrättad ytterligare en byrå, *apoteksbyrån* (*allmänna byråns apoteksavdelning*), å vilken handläggas de alltjämt formellt till allmänna byrån hörande ärendena rörande apoteksväsendet och läkemedelshandeln. Övriga till nämnda byrå hörande ärenden handläggas å *allmänna byråns lasarettavdelning*, vilken numera plägar benämnas *lasarettbyrån*.

Ifråga om fördelningen av ärendena mellan byråerna torde få hänvisas till den redogörelse härutinnan, som återfinnes å sid. 3 och 4 i statsrådsprotokollet.

Vidare må erinras, att vid styrelsens sida äro ställda ett vetenskapligt råd och ett veterinärråd. Beträffande sammansättningen av dessa råd samt rådets åligganden har redogjorts å sid. 4 och 5 i statsrådsprotokollet.

I fråga om sättet för ärendenas föredragning i styrelsen, beslutanderätten i ärendena samt formerna för ärendenas behandling har redogörelse lämnats å sid. 5 och 6.

*Allmänna
spörsmål.*

I statsrådsprotokollet har inledningsvis behandlats vissa mera allmänna spörsmål, som ansetts vara av beskaffenhet att inverka på ett ståndpunktstagande beträffande besparingar och förenklingar i avseende å medicinalstyrelsens organisation. Dessa spörsmål äro förläggningen och fördelningen av de civila veterinärärendena, decentralisation av vissa ärenden från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen och från styrelsen till lokala organ, byråindelningen och antalet byråer inom styrelsen samt överlämnande till byråcheferna av viss ökad beslutanderätt.

Vad först angår frågan om *de civila veterinärärendenas förläggning* är det huvudsakligen tvenne olika linjer för ändring i den bestående ordningen, som varit under diskussion, nämligen *antingen* att till lantbruksstyrelsen förlägga samtliga de civila veterinärärendena *eller ock* att — såsom senast av svenska veterinärläkareföreningen yrkats — för sagda ärendens handläggning upprätta ett under jordbruksdepartementet lydande nytt ämbetsverk.

Departementschefen har icke ansett sig kunna förorda någotdera av dessa förslag utan tillstyrkt, att åtminstone tills vidare veterinärväsendet kvarstår under medicinalstyrelsens ledning.

Beträffande spörsmålet om *decentralisation av vissa ärenden* tillhörande medicinalstyrelsens ämbetsbefattning har i statsrådsprotokollet erinrats om följande.

»Med skrivelse den 30 december 1922 har *landshövdingen Axel Schotte* till chefen för socialdepartementet avlämnat förslag rörande överflyttning i viss omfattning av medicinalärendens slutliga prövning från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen samt från medicinalstyrelsen till vederbörande lokala myndigheter m. m. På grund av remiss har medicinalstyrelsen efter hörande av samtliga länsstyrelser, förste provinsialläkare och länsveterinärer den 22 september 1925 avgivit utlåtande i ärendet. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 februari 1927 hava handlingarna överlämnats till besparingssakkunniga för att tagas i övervägande vid fullgörande av de sakkunnigas uppdrag.

Någon detaljerad redogörelse för de av landshövdingen Schotte framställda förslagen och däröver avgivna yttranden hava de sakkunniga icke ansett erforderlig i detta sammanhang, utan hava de sakkunniga inskränkt sig till att lämna en översikt av de särskilda förslagen, så vitt desamma avse decentralisation av ärenden från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen eller från denna till lokala myndigheter, därvid de sakkunniga i huvudsak följt den uppställning, som tillämpats i den av landshövdingen Schotte överlämnade utredningen. Översikten är av följande innehåll.

I. *Ändringar beträffande handläggning av vissa apoteksärenden m. fl.*

Ärenden rörande

- 1) anstånd med avsyning av apotek;
- 2) fastställande av de gränser, inom vilka ett nytt apotek i stad skall vara beläget, och ändring av gränserna för redan befintliga apotek; samt
- 3) inrättande och bibehållande av medikamentsförråd
överflyttas från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen.
- 4) Ärenden beträffande meddelande av viss tjänstledighet åt lasarettsläkare och tuberkulossjukhusläkare överflyttas från medicinalstyrelsen till vederbörande lasarettsdirektion eller dess ordförande, respektive till direktionen för vederbörande tuberkulossjukhus eller dess ordförande.

II. *Ändringar beträffande handläggning av vissa ärenden enligt stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901.*

Ärenden rörande

- 1) utseende av ledamöter i direktionerna för statens anstalter för sinnessjuka; och
- 2) medgivande för enskild person eller bolag att inrätta kur- eller vårdanstalt för sinnessjuka samt godkännande av överlåtelse av dylik anstalt decentraliseras från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen.
- 3) Befogenheten att meddela tjänstledighet för den vid statens anstalter för sinnessjuka anställda personalen överflyttas i viss omfattning dels från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen och dels från medicinalstyrelsen till hospitalsdirektionerna eller deras ordförande.

III. *Ändring av § 56 i inskrivningsförordningen.¹⁾*

Ärenden angående förordnande av läkare att biträda inskrivningsrevision överflyttas från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna.

¹⁾ 1918 års inskrivningsförordning; motsvarande bestämmelse återfinnes i 65 § av 1925 års inskrivningsförordning.

IV. *Ändring i handläggningen av vissa ärenden rörande barnmorskor och sjuksköterskor.*

1) Befogenheten att besluta om indelningen i barnmorskedistrikt, om stationsorter för distriktsbarnmorskor, om undantagande från distriktsindelningen av stad och närbelägen mindre landskommun, om avlöningsförhöjning åt distriktsbarnmorska samt om särskild ordningsstadga för vissa praktiserande barnmorskor decentraliseras från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna.

2) Befogenheten att besluta om ändring av barnmorskestyrelses sammansättning i vissa städer överflyttas från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen.

3) Ärenden rörande anordnande av repetitionskurser för barnmorskor decentraliseras i viss omfattning från medicinalstyrelsen till vederbörande förste provinsialläkare, respektive stadsläkare.

4) Rapporter över av barnmorskor verkställda förlossningsoperationer insändas icke vidare till medicinalstyrelsen utan kvarstanna hos förste provinsialläkarna.

5) Frågor om tillstånd för barnmorska och sjuksköterska att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst underställas icke vidare medicinalstyrelsens prövning.

6) Fastställande av plan för distriktssköterskevården och stationsorter för distriktssköterskor decentraliseras i viss utsträckning från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna.

V. *Ändring i gällande bestämmelser rörande granskning av läkares och veterinärers m. fl:s rapporter och räkningar.*

Med hänsyn till denna frågas avgörande betydelse för personalbehovet å vissa avdelningar av medicinalstyrelsen hava de sakkunniga på annat ställe i betänkandet lämnat en utförlig redogörelse för förslaget i denna del. Jag återkommer härtill i ett senare sammanhang.

VI. *Ändringar i läkarinstruktionen den 30 december 1911; samt*

VII. *Ändringar i veterinärinstruktionen den 31 december 1912.*

De ändringar, som föreslås under dessa båda avdelningar, betingas huvudsakligen av vissa under föregående avdelningar framlagda förslag. Av övriga ändringsförslag hava de sakkunniga särskilt omnämnt följande:

1) Granskning och godkännande av förste provinsialläkarnas reseplaner decentraliseras från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna;

2) Befogenheten att bestämma om provinsialläkares stationsort överflyttas från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen;

3) Befogenheten att bevilja förste provinsialläkare och provinsialläkare semester och tjänstledighet överflyttas i viss omfattning från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna;

4) Provinsialläkares årsberättelse ställes till förste provinsialläkaren i stället för såsom nu till medicinalstyrelsen; samt

5) Ärenden angående tjänstledighet för läsveterinär decentraliseras i viss omfattning från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna.

Medicinalstyrelsen har i sitt förut förmälda utlåtande tillstyrkt eller lämnat utan erinran de under I: 1)—3), III, IV: 2), VI samt VII: 1), 2) och 4) framställda förslagen. Vad angår de under avdelningen II upptagna förslagen har medicinalstyrelsen anfört, att de sålunda väckta frågorna syntes böra upptagas till prövning i samband med ett av särskilda sakkunniga den 26 november 1923 avgivet förslag till lag om vård av sinnessjuka m. fl. författningar. Någon anledning att dessförinnan utfärda bestämmelser i förstnämnda frågor har styrelsen ansett icke föreligga. Beträffande förslagen

under avdelningen V lämnas i det följande redogörelse för vad styrelsen i denna del anført. Övriga förslag, för vilka i det föregående — under I: 4; IV: 1, 3—6; VII: 3 och 5 — redogjorts, har medicinalstyrelsen på anförda skäl avstyrkt. I fråga om de under I: 4) upptagna ärendena angående meddelande av tjänstledighet åt lasarettsläkare har emellertid medicinalstyrelsen, enligt vad de sakkunniga inhämtat, i utlåtande till Kungl. Maj:t den 5 februari 1927 lämnat utan anmärkning ett av sakkunniga för fortsatt behandling av frågan om ny lasarettstadga framställt förslag, innefattande befogenhet för lasarettsdirektion eller dess ordförande att i viss ökad omfattning bevilja tjänstledighet för lasarettsläkare.»

Beträffande innehållet i det under avdelningen V omförmälda förslaget angående ändring i gällande bestämmelser rörande *granskning av läkares och veterinärers med fleras rapporter och räkningar* samt i de däröver avgivna utlåtandena har redogörelse lämnats å sid. 22—26 i statsrådsprotokollet.

Förslaget avser följande slag av räkningar:

- 1) läkares räkningar å ersättning för resor i *allmän hälso- och sjukvård*;
- 2) räkningar å ersättning för förrättning enligt lagen om *skyldskoppypning*;
- 3) räkningar å ersättning för förrättning enligt §§ 70 och 74 i stadgan angående *sinnessjuka* den 14 juni 1901;
- 4) räkningar å ersättning för förrättning och för läkemedel enligt lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918 (*«lex Veneris»*);
- 5) räkningar för tjänsteförrättningar av *veterinär* och för *desinfektionsmedel* m. m.;
- 6) räkningar å *rättsmedicinska undersökningar* m. m.; samt
- 7) reseräkningar för *läkarmottagningar å avlägsna orter*.

I fråga om förslaget till ändrat förfarande beträffande granskning och likvidering av läkares och veterinärers räkningar — innebärande i stort sett förläggning av den läkartekniska granskningen av rapporter och räkningar till förste provinsialläkarna eller länsveterinärerna och den kamerala granskningen till länsstyrelserna, vilka sedermera skulle ombesörja utbetalning från vederbörliga anslag av ersättningsbeloppen — har departementschefen ansett detsamma böra i huvudsak komma till utförande, under vederbörligt beaktande av utav medicinalstyrelsen och riksräkenskapsverket uti avgivna utlåtanden i avseende å detsamma ifrågasatta jämkningar.

Beträffande decentralisationsförslaget i övrigt har departementschefen uttalat, att han preliminärt ville ansluta sig till den av besparingssakkunniga uttalade uppfattningen, att förslaget i sina huvudsakliga delar bör genomföras åtminstone i den omfattning, som medicinalstyrelsen hemställt.

Rörande övriga inledningsvis behandlade allmänna spörsmål, *byråindelingen och antalet byråer inom styrelsen samt överlämnande till byråcheferna av viss ökad beslutanderätt*, har departementschefen anført, att han delade de sakkunnigas uppfattning, att uppdrag borde lämnas åt medicinalstyrelsen att verkställa närmare utredning rörande möjligheten att minska antalet byråer inom medicinalstyrelsen samt tillstyrkt de sakkunnigas förslag om överlättande i större utsträckning av beslutanderätten i vissa ärenden å vederbörande byråchef, varemot medicinalstyrelsen ej uttalat erinran.

Indragningar
och bespa-
ringar i
medicinal-
styrelsens
nuvarande
personal-
bestånd.

I propositionen har härefter (sid. 30—60) till närmare granskning upp- tagits medicinalstyrelsens nuvarande personalbestånd samt möjligheterna till indragningar och besparingar i sådant avseende.

Den nu gällande ordinarie staten för medicinalstyrelsen är av följande utseende:

	<i>Stat.</i>	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag		271,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag		10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare		1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.		83,100
	<hr/>	<hr/>
	Summa kronor	366,000

Antalet *ordinarie befattningar* i medicinalstyrelsen är för närvarande be- stämt sålunda:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i av- löningsreglementet	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byråveterinär	B 26
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
1 ombudsman	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
5 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Beträffande dessa ordinarie befattningar hava 1926 års besparingssak- kunniga föreslagit *följande förändringar*:

sänkning av den i lönegraden B 29 uppförda befattningen såsom stats- inspektör över köttkontrollen i riket till lönegraden B 28;

indragning av byråveterinärstjänsten och inrättande i stället av en befatt- ning såsom medicinalrådsassistent;

indragning av ombudsmanstjänsten och dess ersättande med en kansli- biträdes- eller kontorsbiträdesbefattning;

sänkning av den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten (å medi- cinalbyrån) till lönegraden B 24;

utbyte av två sekreterartjänster (å lasarettbyrån och å veterinärbyrån) mot två notariebefattningar;

indragning av två notariatjänster (1 å hälsovårdsbyrån och 1 å kameralbyrån);
 sänkning av kassörsbefattningen från lönegraden B 21 till lönegraden B 11; samt
 utbyte av en kanslibiträdesbefattning mot en kontorsbiträdesbefattning (å veterinärbyrån).

Samtliga dessa förslag hava av departementschefen biträts utom de, som avse nedflyttning i lönehänseende av statsinspektören över köttkontrollen i riket samt utbyte av två sekreterarbefattningar mot notariatjänster.

I fråga om övrig personal hos medicinalstyrelsen innebär Kungl. Maj:ts förslag

- 1) utbyte av den nuvarande medicinalrådsassistenten å hälsovårdsbyrån mot en läkaramanuens;
- 2) indragning av en å apoteksbyrån tjänstgörande, juridiskt utbildad amanuens;
- 3) nedsättning av arvodet till taxationsgranskaren från 3,000 kronor till 1,500 kronor;
- 4) ersättande av notariatjänsten å hälsovårdsbyrån med en amanuens med halvtidstjänstgöring; samt
- 5) viss omplacering och utbyte av kansli- och kontorsbiträdespersonal.

Av de ordinarie befattningar, i fråga om vilka förändringar av departementschefen förordats, är allenast en notariatjänst (å kameralbyrån) för närvarande vakant. Indragningen av sagda tjänst har i enlighet med de sakkunnigas förslag ansetts böra genomföras från och med budgetåret 1928—1929. Den andra till indragning föreslagna notariebefattningen ävensom byråveterinär- och ombudsmanstjänsterna hava, på sätt de sakkunniga förutsatt, synts böra uppföras på övergångsstat för att vid inträffande ledighet indragas. Övriga befattningar, beträffande vilka förändringar av departementschefen föreslagits, hava — i enlighet med av de sakkunniga för sådant fall förordad anordning — tills vidare ansetts böra uppföras å den ordinarie staten med anmärkning om den förändring, som vid inträffande ledighet å befattningen skall vidtagas.

Vid ombudsmanstjänstens indragning har ansetts erforderligt antingen att utöka antalet kansli- eller kontorsbiträden i styrelsen med ett eller att anställa en kansliskrivare. Medel för sådant ändamål hava emellertid i enlighet med de sakkunnigas förslag icke nu beräknats å staten, liksom med uppförande av vederbörande befattningshavare å personalstaten ansetts kunna anstå, till dess ombudsmannen avgår från sin tjänst.

För nästkommande budgetår skulle i enlighet med det anförda den ordinarie personalstaten för medicinalstyrelsen erhålla följande utseende:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30

	Lönegrad.
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
3 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Ann. 1. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Ann. 2. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenämnd befattning i lönegraden B 11.

Ann. 3. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

Härtill skulle komma följande befattningar å *övergångsstat*:

	Lönegrad.
1 byråveterinär	B 26
1 ombudsman	B 24
1 notarie	B 21

Anslagsposten till *avlöningar till ordinarie tjänstemän* inom den ordinarie staten har i anslutning härtill och i enlighet med de sakkunnigas beräkningar för budgetåret 1928—1929 beräknats till i avrundat tal 239,200 kronor.

Till avlöningar till tjänstemän å *övergångsstat* har avsetts ett av de sakkunniga beräknat belopp av 25,300 kronor.

Beträffande övriga anslagsposter i den ordinarie staten för medicinalstyrelsen har departementschefen anfört följande (sid. 57—60 i statsrådsprotokollet).

»I samband med de år 1926 genomförda personalindragningarna i departementen vidtog den ändringen i departementens stater, att anslagsposterna till *vikariatsersättning* uteslötos. Härvid förutsattes, att samtliga vikariatskostnader för uppehållande av ordinarie befattningar skulle bestridas från anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Någon höjning av dessa anslagsposter ansågs ej av denna anledning erforderlig, beroende dels därpå, att under tjänstledighet för ordinarie tjänstemän besparing uppstode, dels ock därpå, att den tillämpade grunden för beräkning av posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän i allmänhet syntes föranleda, att i verkligheten något överskott uppstode. Samtidigt uttalades, att man även be-

träffande de till allmänna civilförvaltningen hörande ämbetsverken borde övergå till samma system, dock ej förrän i samband med de ändringar av staterna i övrigt, vilka kunde föranledas av besparingsarbetets utsträckande till ämbetsverken i allmänhet. I överensstämmelse härmed lär nu, på sätt ock av de sakkunniga ifrågasatts, i staten för medicinalstyrelsen vikariatsersättningsposten — för närvarande upptagen till 10,900 kronor — böra utslutas.

Vad angår anslagsposten till *avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.*, torde jag till en början få erinra om att efter förslag till 1926 års riksdag beträffande de olika departementens anslagsposter till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare från och med budgetåret 1926—1927 vidtagits den förändringen, att dessa poster, som tidigare varit begränsade, erhållit förslagsanslags natur. Anslagsposterna hava härvid specificerats på tre skilda delposter, av vilka två poster, som icke få överskridas, avsetts, den ena för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän och den andra för extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m., medan från den tredje posten, som beräknats förslagsvis, skall utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal. Avsikten var härvid att jämväl för övriga nyreglerade verk efter hand genomföra denna omläggning.

Även beträffande medicinalstyrelsen hava nu de sakkunniga föreslagit en dylik förändring av sättet för beräkningen av ifrågavarande anslagspost. Sålunda borde inom anslagsposten särskilda delposter uppföras dels för *vetenskapliga rådet*, dels ock för bestridande av *kostnaderna för apoteksinspektioner samt för den s. k. apotekarbefordringsnämnden*, vilka kostnader nu utgå av förevarande anslagspost. Nyssnämnda båda delposter föreslås skola anvisas såsom bestämda belopp. Här förevarande förslag biträder jag; dock att, med hänsyn till mitt förslag om bibehållande av veterinärrådet, från delposten till vetenskapliga rådet även torde böra bestridas vederbörliga utgifter för veterinärrådet. Denna delpost, som, på sätt av det följande framgår, av de sakkunniga beräknats till ett årsbelopp av 18,000 kronor, lär vid bifall härtill icke behöva undergå någon höjning. Däremot synes delposten i dylikt fall böra erhålla benämningen *vetenskapliga rådet och veterinärrådet*.

I anslutning till de framställda förslagen angående den icke-ordinarie personalen i styrelsen, ävensom till inhämtade upplysningar angående storleken av de utgifter, som i övrigt bestridas från anslagsposten i fråga, hava de sakkunniga — under förutsättning av veterinärbyråns bibehållande inom medicinalstyrelsen — beräknat berörda post på följande sätt, därvid i fråga om beräkningen av avlöningar till extra ordinarie tjänstemän följts samma grunder, som tillämpats vid bestämmandet av motsvarande anslagsposter å departementens stater (jfr 1926 års statsverksproposition, »För flera huvudtitlar gemensamma frågor», sid. 18 och följande, och riksdagens skrivelse nr 245 år 1926, sid. 11):

	Grund- av- löningar kronor.	Av- lönings- för- höjningar kronor.
<i>Extra ordinarie tjänstemän:</i>		
Amanuenser:		
Hospitalsbyrån: 1/2 förste amanuens	2,175	123
Häsovårdsbyrån: 1/2 förste amanuens	2,175	123
Veterinärbyrån: 1/2 förste amanuens	2,175	123
Lasarettbyrån: 1/2 andre amanuens	1,944	108
Veterinärbyrån: 1/2 andre amanuens	1,944	108
Kontorsbiträden:		
Kameralbyrån: 1 kontorsbiträde	2,052	156
Veterinärbyrån: 1 kontorsbiträde	2,052	156
Skrivcentralen: 2 kontorsbiträden	4,104	312
Telefonist: 1 kontorsbiträde	2,052	156
Vaktpersonal:		
3 expeditionsvaktbiträden	3,600	450
	<hr/>	<hr/>
Summa kronor	24,273	1,815

	Kronor.
<i>Vetenskapliga rådet och veterinärrådet</i>	18,000
<i>Apoteksinspektioner och apotekarbefordringsnämnden</i>	4,500

I enlighet härmed skulle ifrågavarande anslagspost komma att uppföras med följande belopp:

	Kronor.
Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	24,273
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., förslagsvis	1,815
Extra befattningshavare m. m., högst	36,602
Vetenskapliga rådet och veterinärrådet, högst	18,000
Apoteksinspektioner m. m., högst	4,500
	<hr/>
Summa kronor	85,190

De två ordinarie notarietjänster, som av de sakkunniga föreslås till in-dragning, respektive uppförande å övergångsstat, uppehållas enligt de sak-kunniga sedan flera år tillbaka på förordnande av två amanuenser i ämbets-verket. Med hänsyn till föreliggande omständigheter hava de sakkunniga ansett starka billighetsskäl tala för att något åtgöres för att mildra svårig-heterna för de extra ordinarie tjänstemännen i styrelsen vid övergången till den nya organisationen. I sådant syfte hava de sakkunniga funnit sig böra föreslå, att för nästkommande budgetår anslagsposten till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän ökas med ett belopp av 4,600 kronor eller till 28,873 kronor. Enligt inhämtade upplysningar skulle härigenom möjlighet beredas för styrelsen att i heltidstjänstgöring bibehålla de båda nyss åsyf-tade amanuenserna.

För min del är jag — som icke har någon erinran att framställa mot nyss angivna beräkningar rörande förevarande anslagspost — villig att tillstyrka vidtagandet av sist antydda anordning. Anslagsposten i fråga skulle i

sådant fall upptagas till $(85,190 + 4,600)$ 89,790 kronor. Emellertid finner jag i likhet med de sakkunniga det icke vara behövt att beräkna medel för anställande av en medicinalrådsassistent å veterinärbyrån, förrän byråveterinären avgått från tjänsten. På grund härav men med iakttagande å andra sidan av vad jag nyss föreslagit beträffande arvode till apoteksräkningsgranskaren torde delposten till extra befattningshavare m. m. böra tills vidare uppföras med ett belopp av $(36,602 - 4,200 + 500)$ 32,902 kronor. Därest byråveterinären avgår från tjänsten före uppnådd pensionsålder, lär, såsom de sakkunniga ifrågasatt, i avbidan på beslut om anslagspostens höjning erforderligt belopp för anställande av en medicinalrådsassistent kunna av Kungl. Maj:t utav tillgängliga medel ställas till styrelsens föfogande. Med hänsyn till det anförda synes ifrågavarande anslagspost i sin helhet böra för nästkommande budgetår beräknas till $(89,790 - 4,200 + 500)$ 86,090 kronor eller i avrundat belopp 86,100 kronor.

Då någon förändring icke torde böra ifrågakomma beträffande den i staten upptagna anslagsposten å 1,000 kronor till *arvode till generaldirektörens ställföreträdare*, skulle i enlighet med vad sålunda anförts den *ordinarie avlöningsstaten* för medicinalstyrelsen för budgetåret 1928—1929 erhålla följande utseende.

Ordinarie avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	239,200
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m., förslagsanslag	86,100
Summa kronor	326,300

Övergångsstaten torde, i anslutning till den i det föregående angivna medelsberäkningen, böra fastställas sålunda:

Avlöningar, förslagsanslag

kronor 25,300.

Ordinarie innehavaren av en notariebefattning å styrelsens stat uppehåller, enligt vad de sakkunniga meddelat, sedan flera år tillbaka en på extra stat uppförd sekreterartjänst i annat ämbetsverk. Därest, såsom torde ligga närmast till hands, denna notariebefattning uppföres å övergångsstat, synes mig böra godtagas ett av de sakkunniga framställt och av medicinalstyrelsen tillstyrkt förslag därom att vid beräkningen av det ordinare förslagsanslaget till medicinalstyrelsen hänsyn bör tagas till att hela avlöningen till ifrågavarande befattningshavare — beräknad till 7,200 kronor för år — så länge berörda förordnande fortfar, bestrides av annat anslag.

Det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen torde alltså i enlighet med dessa beräkningar böra för budgetåret 1928—1929 bestämmas till $(326,300 + 25,300 - 7,200)$ 344,400 kronor.

Av det föregående framgår, att jag av skäl, som de sakkunniga anført, förordat, att det extra anslaget till *medicinalstyrelsens verksamhet* för nästa budgetår upptages till 21,000 kronor.

De sakkunniga hava slutligen under hänvisning till en i ärendet upprättad tablå lämnat en översikt angående den *kostnadsminskning*, som skulle uppstå vid ett genomförande av de sakkunnigas förslag. Av denna tablå framgår, att de sakkunnigas förslag under förutsättning av veterinärbyråns bibehållande inom medicinalstyrelsen, skulle, fullt genomfört, medföra en kostnadsminskning — oberäknat den anslagsminskning å 10,900 kronor som inträder genom slopande av vikariatsersättningsposten och frånsett dyrtidstillägg — av omkring 39,900 kronor för år. I händelse av bifall till vad jag föreslagit rörande dels bibehållande av sekreterarbefattningarna å allmänna byrån och veterinärbyrån samt statsinspektörens över köttkontrollen i riket kvarstående i lönegraden B 29, dels ock taxationsgranskarens arvode skulle den årliga besparingen med samma beräkningsgrunder reduceras till omkring 36,200 kronor. Den *omedelbara* anslagsminskningen skulle vid bifall till mitt förslag bliva 23,600 kronor i stället för 24,100 kronor enligt sakkunnigförslaget.»

Kompetensföreskrifter för generaldirektören.

Departementschefen har slutligen till behandling upptagit väckt fråga om ändrade kompetensföreskrifter för generaldirektören. Härom har departementschefen anfört följande:

»De omfattande arbetsuppgifter, som åvila medicinalstyrelsen, göra att stora krav måste ställas på styrelsens chef, vilken icke blott är närmast ansvarig för styrelsens hela ämbetsutövning utan tillika i flertalet ärenden är ensam beslutande. Dessa förhållanden göra det till en angelägenhet av vikt att för detta ämbete förvärva personer, vilka äga den sakkunskap och erfarenhet samt de personliga egenskaper, vilka göra dem skickade att på ett ur alla synpunkter tillfredsställande sätt leda styrelsens verksamhet. Vid det personval, som sålunda tid efter annan skall äga rum, måste för närvarande enligt instruktionen valet begränsas till personer, vilka förvärvat legitimation som läkare. Det har nu ifrågasatts, huruvida det kan vara lämpligt att bibehålla denna, Kungl. Maj:ts prövningsmöjlighet inskränkande bestämmelse, vilken väsentligen har sin förklaring i historiska grunder och är ganska ensamstående. Beträffande det stora flertalet administrativa ämbetsverk, tillhörande den civila statsförvaltningen, hava nämligen några föreskrifter om formell kompetens för ämbetsverkets chef icke meddelats. Detta beror uppenbarligen ej på att särskilda kvalifikationer för chefsbefattningarna därstädes ansetts obehövlige. Snarare lär anledningen hava varit den nyss antydda, nämligen att man icke velat inskränka möjligheten att för dessa platser erhålla de skickligaste krafterna, var de än kunna anträffas. Även beträffande ämbetsverk, vilkas verksamhet rör sig på rent speciella och väl avgränsade områden, såsom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, patent- och registreringsverket, lantmäteristyrelsen, skolöverstyrelsen, statistiska centralbyrån samt vattenfallsstyrelsen och övriga affärsdrivande verk hava särskilda formella kompetensfordringar för verkens chefer icke ansetts böra stadgas.

Ett bibehållande av kravet på läkarlegitimation såsom kompetensföreskrift beträffande chefen för medicinalstyrelsen skulle, i belysningen av vad sålunda

anförts, uppenbarligen innebära, att läkarutbildning skulle anses som en oefftergivlig förutsättning för tjänstens behöriga skötande, vilken förutsättning alltså icke under några förhållanden skulle kunna uppvägas av andra kvalifikationer hos en icke-läkare. En dylik uppfattning lärer förr hava haft större berättigande än nu. Å ena sidan behöver jag endast erinra om de omfattande och viktiga uppgifter, som i allt större utsträckning ålagts medicinalstyrelsen vid sidan av de rent medicinska angelägenheterna; detta — som bland annat tagit sig uttryck i att tre av medicinalstyrelsens sju byråer handlägga andra uppgifter än rent medicinska — lärer nämligen hava till fullo framgått av den föregående handläggningen av organisationsfrågan. Jag vill i detta sammanhang blott påpeka, att till och med den uppräknade viktigare initiativ på medicinalväsendets område, som styrelsens majoritet åberopat till stöd för bibehållande av ifrågavarande kompetensföreskrift, enligt mitt förmenande snarare giver ett kraftigt belägg för den uppfattningen, att tyngdpunkten av den del av styrelsens ämbetsuppgifter, som icke är att hänföra till rent löpande ärenden, allt mera överflyttats på det övervägande administrativa området. Ett studium av en förteckning över de ärenden, i vilka Kungl. Maj:t eller departementschef inhämtat styrelsens utlåtande, giver stöd för samma uppfattning. Vidare må erinras, att under medicinalstyrelsen lyda många stora personalstater, såsom förste provinsialläkare och provinsialläkare, sinnessjukanstaltens högre och lägre personal, veterinärer, apotekare, distriktssköterskor och distriktsbarnmorskor, att styrelsen har att handlägga en mångfald omfattande byggnadsfrågor samt omhänderhar en stor fastighetsförvaltning ävensom att styrelsen har att taga slutlig eller förberedande befattning med fördelningen av åtskilliga slag av statsbidrag till högst avsevärda belopp — allt omständigheter, som tydligen hos styrelsens ledning nödvändiggöra administrativ erfarenhet och duglighet.

Å andra sidan har betydelsen av att generaldirektören är läkarutbildad minskats genom att fackkunskap numera på ett helt annat sätt än förr står till medicinalstyrelsens förfogande; detta främst som följd av vetenskapliga rådets tillkomst år 1912. Härtill kommer, såsom i något yttrande anförts, den allt starkare utvecklingen och specialiseringen inom läkarvetenskapen. Då fråga är om sådana medicinska spörsmål, i vilka icke en person med de kvalifikationer, som under alla förhållanden måste krävas av ämbetsverkets chef, skulle oavsett läkarutbildning kunna bilda sig en uppfattning, medföra nämligen dessa förhållanden, att även en chef med dylik utbildning i de flesta fall skulle nödgas väsentligen grunda sitt ståndpunktstagande på vederbörande byråchefs eller annan specialists uppfattning.

Den från något håll framförda uppfattningen att en chef med läkarlegitimation bättre skulle vara i stånd att tillgodose vederbörande kårers intressen lär icke böra inverka på frågans bedömande.

Då således ett upphävande av ifrågavarande kompetensföreskrift icke utgör något hinder för att såsom hittills till medicinalstyrelsens chef utse en läkare utan blott bereder möjlighet att välja den — med beaktande av alla

på frågan inverkan omständigheter — lämpligaste av de personer, som vid ett gifvet tillfälle stå till förfogande, vare sig han har läkarlegitimation eller icke, har jag funnit övervägande skäl tala för bestämmelsens upphävande. Jag ämnar därför i samband med övriga instruktionsändringar föreslå en dylik åtgärd.

En sådan instruktionsändring torde, såsom i ärendet från vissa håll framhållits, böra föranleda vissa andra instruktionella jämkningar. Sålunda lärer en följd bliva, att jämväl föreskriften att generaldirektörens ställföreträdare alltid skall vara läkare bör upphöra att gälla. Vidare synes det böra övervägas, huruvida icke viss jämkning bör ske i rättsmedicinska och rättspsykiatriska nämndernas sammansättning och sättet för ärendenas avgörande i dessa nämnder. Jag anhåller att få återkomma till dessa spörsmål i samband med frågan om övriga instruktionsändringar.»

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 266, inom första kammaren av herr *A. Petré*n m. fl. och den andra, nr 443, inom andra kammaren av herr *O. Järte* m. fl., vari hemställts, att riksdagen, vid beviljandet av anslag till medicinalstyrelsen, i motiveringen till sitt beslut ville göra det uttalandet, att den nuvarande bestämmelsen i instruktionen för medicinalstyrelsen, att chefen för styrelsen skall vara legitimerad läkare, icke bör upphävas,

dels ock två inom andra kammaren av herr *A. Forssell* väckta motioner, nr 254 och 444.

I motionen nr 254 har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i riksdagen beräkna det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen till 366,000 kronor samt att till medicinalstyrelsens verksamhet för budgetåret 1928—1929 beräkna ett extra anslag av 23,000 kronor.

I motionen nr 444 har föreslagits, att riksdagen ville besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättandet av ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen till 343,900 kronor, att avslå Kungl. Maj:ts proposition att för budgetåret 1928—29 till medicinalstyrelsens extra verksamhet beräkna ett extra anslag av 21,000 kronor, att för budgetåret 1928—29 bevilja samma ordinarie förslagsanslag för medicinalstyrelsen som föregående budgetår eller 366,000 kronor; samt att till medicinalstyrelsens verksamhet bevilja ett extra anslag för budgetåret 1928—29 av samma storlek som under föregående budgetår eller 23,000 kronor,

att hos Kungl. Maj:t begära utredning samt förslag till nästa lagtima riksdag angående omorganisation av medicinalstyrelsen till ett ämbetsverk, förslagsvis benämnt *medicinalförvaltningen*, i huvudsak i enlighet med de riktlinjer, som i motionen angivits.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen vid anmälan inför Kungl. Maj:t av 1926 års besparingssakkunnigas förslag i fråga

om besparingar och förenklingar i avseende å medicinalstyrelsens organisation först angivit sin ståndpunkt till vissa av besparingssakkunniga upptagna mera allmänna spörsmål, som äro av beskaffenhet att inverka på ett ställningstagande i nyssnämnda hänseende. Enligt vad den lämnade redogörelsen utvisar, äro dessa spörsmål förläggningen och fördelningen av de civila veterinärärendena, decentralisation av vissa ärenden från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen och från styrelsen till lokala organ, byråindelningen och antalet byråer inom styrelsen samt överlämnande till byråcheferna av viss ökad beslutanderätt.

Vad då först angår frågan om förläggningen och fördelningen av de civila veterinärärendena, framgår av den i ärendet förebragta utredningen, att denna fråga sedan lång tid tillbaka vid upprepade tillfällen varit föremål för övervägande och förslag, därvid delade meningar gjort sig gällande. Förslagen hava dock i huvudsak inneburit antingen ett förläggande till lantbruksstyrelsen av samtliga nämnda ärenden eller ock upprättande av ett under jordbruksdepartementet lydande ämbetsverk för ärendenas handläggning.

Vid bedömande av denna fråga har departementschefen på anförda skäl funnit sig böra tillstyrka, att veterinärväsendet åtminstone tillsvidare kvarstår under medicinalstyrelsens ledning, dock att såsom hittills undantag bör göras för de ärenden, som handläggas å lantbruksstyrelsens tuberkulosavdelning. Visserligen anser utskottet den nu gällande ordningen för ifrågasvarande ärendens handläggning i vissa hänseenden mindre tillfredsställande, men utskottet finner sig dock nu böra förorda, att, i avvaktan på frågans ytterligare utredning, berörda ärenden tillsvidare handläggas på sätt nu är fallet.

Vidkommande härefter spörsmålet om decentralisation av vissa ärenden, tillhörande medicinalstyrelsens ämbetsbefattning, har utskottet funnit förslaget härutinnan ägnat att medföra förenklingar och besparingar och därför ansett sig böra tillstyrka, att detsamma genomföres i den omfattning, Kungl. Maj:t ifrågasatt.

Vad angår frågan om byråindelningen och antalet byråer inom medicinalstyrelsen, har departementschefen, såsom av den lämnade redogörelsen framgår, ansett denna fråga tarva ytterligare utredning och på grund härav vid prövningen av personalbehovet och personalfördelningen utgått från nuvarande byråindelning. Såsom nämnts, har motionsvis förslag väckts därom, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära utredning och förslag till nästa års riksdag angående omorganisation av medicinalstyrelsen till ett ämbetsverk, förslagsvis benämnt medicinalförvaltningen, i huvudsak i enlighet med i motionen angivna riktlinjer. Enligt dessa riktlinjer skulle ämbetsverket uppdelas i en *läkaravdelning*, en *veterinäravdelning*, en *apoteksavdelning* samt en *kameralavdelning*, vardera avdelningen under ledning av en avdelningschef, som samtidigt skulle vara chef för byrå inom avdelningen. Läkaravdelningen skulle såsom nu bestå av fyra byråer utom allmänna byråns apoteksavdelning. Eventuellt kunde en utredning komma att visa att dessa byråers antal kunde inskränkas till tre, enligt 1926 års besparingssakkunnigas uttalande. Veterinäravdelningen skulle omfatta den nuvarande vete-

rinärbyrån, och till densamma skulle överföras de nu till lanbruksstyrelsen förlagda tuberkulosärendena. Avdelningen skulle efter tuberkulosärendenas överförande uppdelas i tvenne byråer, en för allmänna ärenden, kött- och mjölkkontroll m. m., samt en byrå för smittosamma kreaturssjukdomar. Apoteksavdelningen skulle omfatta den nuvarande allmänna byråns apoteksavdelning, kameralavdelningen den nuvarande kameralbyrån. Med hänsyn till förslaget härutinnan har motionären ansett, att de av Kungl. Maj:t föreslagna indragningarna och ändringarna av tjänster icke böra nu genomföras och att såväl ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen som extra anslaget till styrelsens verksamhet böra uppföras med oförändrade belopp.

En omorganisation av medicinalstyrelsen i av motionären antydd riktning skulle innebära införande av en organisationsform, som inom statsförvaltningen numera i allmänhet övergivits. I betraktande härav har utskottet ansett sig sakna anledning påkalla utredning och förslag i enlighet med vad motionären ifrågasatt, och får alltså avstyrka motionen i fråga. Utskottet har för den skull av skäl, departementschefen anført, vid sin granskning av personalbehovet och personalfördelningen inom medicinalstyrelsen utgått från nuvarande byråindelning.

Såsom ovan nämnts, har departementschefen bland de mera allmänna spörsmål, som äro av beskaffenhet att medföra besparingar och förenklingar i avseende å medicinalstyrelsens organisation, slutligen upptagit väckt fråga om överlämnande till vederbörande byråchef av beslutanderätten i vissa fall. Vad härutinnan anförts, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Det föreliggande förslaget, i vad det avser indragningar eller ändringar i det nuvarande personalbeståndet hos medicinalstyrelsen, har utskottet vid den granskning, utskottet ägnat detsamma, funnit vara av beskaffenhet att böra förordas. Vad särskilt angår de ordinarie tjänstemän, i fråga om vilkas tjänsteställning eller lönegradsplacering departementschefen hyst en från 1926 års besparingssakkunnigas förslag avvikande mening, har utskottet på de skäl, departementschefen till stöd för sitt ståndpunkttagande i olika avseenden anført, funnit sig böra ansluta sig till vad Kungl. Maj:t föreslagit.

De framlagda förslagen till ordinarie stater för medicinalstyrelsen, beräkningen av däri ingående anslagposter samt storleken av det extra anslaget till medicinalstyrelsens verksamhet hava ej heller föranlett anmärkning från utskottets sida.

Vid behandlingen av förevarande förslag angående medicinalstyrelsens stater och anslag för nästkommande budgetår har departementschefen slutligen upptagit väckt fråga om ändrade kompetensföreskrifter för generaldirektören och i dylikt hänseende anført, att han funnit övervägande skäl tala för vidtagandet av sådan ändring i den för medicinalstyrelsen gällande instruktionen, att den däri intagna bestämmelsen, att styrelsens chef skall vara legitimerad läkare, upphävdes.

De motiv, departementschefen framhållit till stöd för sitt förslag härutinnan, har utskottet för sin del icke kunnat finna övertygande. Fastmer

synas de skäl, medicinalstyrelsen och läkarföreningarna i frågan anfört samt vad motionsvis härutinnan andragits, ådagalägga fördelarna av att chefskapet för medicinalstyrelsen alltjämt förbehålles en legitimerad läkare. Givetvis måste en person, som efter medicinska studier och utbildning haft sin verksamhet inriktad på medicinska och hygieniska angelägenheter, vara bättre skickad att uppehålla en chefspost, på vilken så betydande krav i avseende på fackinsikter måste uppställas som chefskapet i medicinalstyrelsen, än den som på nämnda område saknar all kunskap och erfarenhet. Någon brist på för chefskapet kompetenta aspiranter förefinnes för visso icke inom vår läkarkår och någon olägenhet med den nu gällande ordningen har ej heller påvisats. Utskottet finner sig sålunda icke kunna ansluta sig till departementschefens mening i nu berörda fråga och vill alltså uttala sin förväntan, att den nuvarande bestämmelsen i instruktionen för medicinalstyrelsen, att chefen för styrelsen skall vara legitimerad läkare, bibehålles.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevärande proposition och med avslag å herr Forssells ovanberörda motioner, II: 254 och 444, i vad de avse anslag till medicinalstyrelsen och dess verksamhet,

a) besluta, att antalet ordinarie befattningar i medicinalstyrelsen skall från och med den 1 juli 1928 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
3 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Anm. 1. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Anm. 2. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenämnd befattning i lönegraden B 11.

Anm. 3. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

b) besluta, att å övergångsstat för medicinalstyrelsen skola från och med den 1 juli 1928 vara upptagna följande befattningar, nämligen:

	Lönegrad.
1 byråveterinär	B 26
1 ombudsman.....	B 24
1 notarie	B 21

c) godkänna de i statsrådsprotokollet över socialärenden den 17 februari 1928 förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat och till övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

d) nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 366,000 kronor, med 21,600 kronor till 344,400 kronor;

e) till medicinalstyrelsens verksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 21,000 kronor;

II:o) att herr Forssells motion, II: 444, i vad den angår utredning och förslag rörande omorganisation av medicinalstyrelsen, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

samt

III:o) att herrar Petréns m. fl. och Järtens m. fl. ovanberörda motioner, I: 266 och II: 443, må anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 4 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, C. P. V. Nilsson i Gränebo, J. G. Waller, E. A. Hallin, J. B. Johansson i Fredrikslund, D. A. Petrén, G. Kobb och K. A. W. Björck;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, P. Nilsson i Bonarp, P. M. Olsson i Blädinge, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, B. F:son Holmgren, O. Andersson i Höör, J. Olofsson i Digernäs, O. E. F. Järte och O. Isacsson.

Reservationer:

1) av herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Olsson* i Kullenbergstorp och *Olofsson* i Digernäs, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Såsom av — — — anledning till erinran.

Det föreliggande förslaget, i vad det avser indragningar eller ändringar i det nuvarande personalbeståndet hos medicinalstyrelsen, har utskottet vid den granskning, utskottet ägnat detsamma, funnit vara av beskaffenhet att böra i huvudsak förordas. Vad särskilt angår de ordinarie tjänstemän, i fråga om vilkas tjänsteställning eller lönegradsplacering departementschefen hyst en från 1926 års besparingssakkunnigas förslag avvikande mening, har utskottet på de skäl, departementschefen till stöd för sitt ståndpunktstagande i olika avseenden anfört, funnit sig böra ansluta sig till vad Kungl. Maj:t föreslagit utom i vad angår placering i lönegrad av statsinspektörstjänsten över köttkontrollen, vilken utskottet i likhet med besparingssakkunniga ansett böra hänföras till 28:e lönegraden. Denna tjänst torde sålunda vid inträffande ledighet böra nedflyttas i sagda lönegrad. Skäl till ändring i övrigt mot de framlagda staterna för medicinalstyrelsen har icke synts utskottet föreligga.

Vid behandlingen — — — upphävdes.

Med hänsyn till de omfattande ämbetsuppgifter, som enligt nu gällande bestämmelser påvila medicinalstyrelsen, har utskottet ock ansett skäl föreligga för en dylik förändring. Därest medicinalstyrelsens ämbetsområde inskränkt sig till att omfatta rent medicinska ärenden, hade tillräckliga motiv för förändringen i fråga icke synts utskottet vara för handen, men då, på sätt nyss antytts och departementschefen jämväl framhållit, tyngdpunkten av den del av styrelsens ämbetsuppgifter, som icke är att hänföra till rent löpande ärenden, alltmer kommit att omfatta områden, vilkas behärskande icke kräver medicinsk utbildning, har utskottet funnit sig böra ansluta sig till departementschefens förslag.

Under återopande — — — hemställa, .

I:o att riksdagen må — — — dess verksamhet,

a) besluta — — — följande sätt:

Lönegrad.

1 generaldirektör.....

Anm. 1. Statsinspektörsbefattningen över köttkontrollen i riket sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 28.

Anm. 2. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Anm. 3. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenämnd befattning i lönegraden B 11.

Anm. 4. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

- b) besluta — — — nämligen:
- c) godkänna — — — budgetåret 1928—1929,
- d) nedsätta — — — 344,400 kronor,
- e) till medicinalstyrelsens verksamhet — — — 21,000 kronor,
- II:o) att herr Forsells motion — — — åtgärd föranleda;
samt
- III:o) att herrar Petréns m. fl. och Järtes m. fl. ovanberörda motioner I: 266 och II: 443 icke må av riksdagen bifallas.

2) beträffande frågan om *statsinspektörens för köttkontrollen placering i lönegrad* av herr *Olsson* i Blädinge, vilken i detta avseende anslutit sig till den av herr *Johansson* i Fredrikslund m. fl. avgivna reservationen;

3) beträffande frågan om *kompetensvillkoren för medicinalstyrelsens chef* av herrar *Kvarnzelius*, *Nilsson* i Gränebo, *Walles* och *Nilsson* i Bonarp, vilka instämt i det av herr *Johansson* i Fredrikslund m. fl. gjorda uttalandet i denna fråga.